ΕΤΟΣ Α' — ΑΡΙΘ. 24.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
'Εν 'Ελλάδι Δρ. 10 — ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. χρ. 12.
'Η συνδρομὴ εἶναι προπληρωτέα ἐτησίως ἢ καθ' ἑξαμηνίαν εἰς δύο ἴσας δόσεις.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ
ΥΠΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ»
'Εν ὁδῷ Βουλῆς 23, ὑπὸ τὸ Ξενοδοχεῖον τῆς Νέας Αἰγύπτου.
"Εκαστον φύλλον τιμᾶται λεπ. 20.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. — *12 Αὐγούστου 1884.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΕΛΤΙΟΥ: "Εργα καὶ ἡμέραι.— Τίς ὁ ἀγγείλας τὴν νίκην τὴν ἐν Μαραθῶνι.—Τζιτζιφιαὶς καὶ Νέαι 'Αθῆναι.—Αἱ Παρακλήσεις.—Καμκαρέα.— Φιλολογικά, ἐπιστημονικά, καλλιτεχνικά.—**Κ. Σ. Κόντου** Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις. —'Ημερολόγιον. — 'Εβδομάς. —'Απαντήσεις ἄνευ ἐρωτήσεων. — Πνευματικαὶ ἀσκήσεις.

ΦΥΛΛΟΥ: Ἡ χολέρα τοῦ 1854 ὑπὸ Χαραλάμπους 'Αννίνου (τέλος). — Τίνες ἦλθον κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐν 'Ελλάδι ὑπὸ **Σ. Γ. Παναγιωτοπούλου.** —'Υπόμνημα Γ. Λαμπάκη περὶ τῶν χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων. — Οἱ Φιλέλληνες. — 'Ο Ζωντανοπεθαμένος (διήγημα *É. Zola*· τέλος). —'Εθνογραφικά.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

—

Τὸ ἅγιον Μύρον. «'Αφίκοντο ἐκ »Κωνσταντινουπόλεως οἱ κλητῆρες τοῦ »ἑλληνικοῦ προξενείου κκ. Σπυρίδων Δρα»κάτος καὶ Μεχμὲτ 'Ιμπραΐμ συνοδεύον»τες τὸν κακοῦργον Στέλιον Παπαγάκο· »οἱ αὐτοὶ ἐκόμισαν καὶ τὸ **"Αγιον Μύ»ρον**, ὅπερ διὰ τοῦ πρώτου παρεδόθη εἰς »τὸ ἐπὶ τῶν 'Εκκλησιαστικῶν 'Υπουρ»γεῖον». Συγχαίρομεν καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἰδικήν μας, τὴν *αὐτοκέφαλον*, διὰ τὸ εὐσεβές, ἐπίσημον καὶ μεγαλοπρεπὲς τῆς ἀποστολῆς.

"Αν δὲν ἀπατώμεθα, ἅγιοι κληρικοί, τὸ ἐκ 37 ἀρωμάτων συνιστάμενον **μύρον** εἶναι τὸ δεύτερον μυστήριόν σας, καθ' ὃ οἱ χριστιανοὶ πιστεύουσιν, ὅτι ὁ χρώμενος λαμβάνει τὴν σφραγῖδα καὶ τὴν δωρεὰν τοῦ 'Αγίου Πνεύματος.

'Ως ἐνθυμοῦνται οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολούμενοι, ἄλλοτε ἀρχιερεῖς ἢ ἱερεῖς τὸ ἔφερον, προκειμένου δὲ ν' ἀποσταλῇ ἐντεῦθεν ἅγιον μύρον διὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Πετρουπόλει ναοῦ τοῦ κ. Βερναρδάκη, ἡ 'Ρωσσικὴ σύνοδος ἔγραψεν *ἐπισήμως* τῇ ἡμετέρᾳ ὅτι «διάκονος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ »φέρῃ τὸ "Αγιον Μύρον, ἀλλὰ μόνον ἱε»ρεύς». Βεβαίως ἡ 'Ρωσσικὴ σύνοδος ἐὰν ὑπέθετεν ὅτι θὰ τὸ φέρῃ κλητὴρ θὰ ἐπεξέτεινε τότε καὶ μέχρις αὐτοῦ τὴν ἀπαγόρευσιν.

Παρ' ἡμῖν ὅμως τὰ πράγματα θαυμασίως ἁπλοποιοῦνται. 'Εθνικαὶ παραδόσεις, ἐθνικὸν μεγαλεῖον, θρησκευτικὰ δόγματα, ἀξιοπρέπεια . . . τὰ πάντα φροῦδαι ἰδέαι. καὶ σήμερον αἱ ἰδέαι ὑπερέβησαν κατὰ τὴν ὑποτίμησιν καὶ τὰς μετοχὰς τοῦ Λαυρείου. Τί ἔπαθε τάχα τὸ *μύρον* εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κλητῆρος! . . . Σύμφωνοι, ἀλλὰ τότε ἂς μᾶς βαπτίζωσιν οἱ ὑπαστυνόμοι, ἂς μᾶς νυμφεύωσιν οἱ ἀστυνόμοι, ἂς μᾶς μεταλαμβάνῃ ὁ κ. Κολοκοτρώνης καὶ ἂς μᾶς κηδεύῃ ὁ κ. Κοσσονάκος!.. Τότε ἂς ἀνακηρύξωμεν ἀναφανδὸν ὅτι δὲν εἴμεθα χριστιανοί, καὶ ἐπειδὴ ἡ θρησκεία τῶν προγόνων μας ὡς στηριζομένη ἐπὶ τοῦ *καλοῦ* εἶναι εἰς ἡμᾶς ἀκατάληπτος, ἂς ἀνακηρύξωμεν θεὸν *χρυσοῦν τινα βοῦν*.

(*"Οπου ἀποδεικνύεται* ὅτι ἐξ ἑνὸς μὲν ματαίως ὁ *Μουφτῆς 'Αλμυροῦ* διέταξεν *οὐδεὶς Χριστιανὸς* ν' ἀκολουθήσῃ τὴν κηδείαν του, ἐξ ἑτέρου δὲ δικαίως καὶ καταλλήλως ἐν Πτολεμαΐδι καὶ 'Αττακίᾳ τῆς Συρίας ὁ *Γιουσὲφ* ἀνεκήρυξεν ὅτι αὐτὸς εἶναι *ὁ 'Ιησοῦς Χριστός, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας*).

—

'Η ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀγορά. Μετὰ τὰ ἐφαπλωματοποιεῖα καὶ τὰ 'Ανάκτορα, ἕπεται ἡ ἀγορά, ἧς ὁ ἐμπρησμὸς κύριος οἶδε πάλιν τίνων πτωχῶν καὶ ἀπροστατεύτων Τραπεζουντίων τὴν κάθειρξιν θὰ προκαλέσῃ.

Χάρις εἰς τὰ ἀρχαῖα τείχη τοῦ λεγομένου Γυμνασίου τοῦ 'Αδριανοῦ ἡ πυρπαΐα περιωρίσθη ἐν μόνῃ τῇ ἀγορᾷ, ἣν καὶ κατέκαυσεν ἅπασαν, ἄλλως τίς οἶδε οἵας διαστάσεις ἤθελε λάβει. Μάτην τὸ ἀρχαῖον τῆς πόλεως ὡρολόγιον ἐν μέσῳ τῆς πανωλεθρίας ἦχει ὡσεὶ ἐκάλει εἰς βοήθειαν· αἱ φλόγες τὸ περιέζωσαν, ἀνῆλθον τὴν κλίμακα του καὶ τὸ κατέκαυσαν· τὴν 2αν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἀκριβῶς ἀνέπεμψε τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ἦχον· ἤδη καταπεσόντων τῶν πέριξ αὐτοῦ ἀκόμψων καὶ ῥυπαρῶν ἐργαστηρίων ἐπεφάνη ἡ ἐπὶ μαρμάρου ἐπιγραφὴ τοῦ ἀπαισίου δωρητοῦ λόρδου Θωμᾶ κόμητος δὲ **"Ελγεν**, καὶ ἡ χρονολογία MDCCCXIV (1814).

Πολλὰ δύνανται νὰ γραφῶσι διὰ τὴν ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη τροφοδοτήσασαν τὰς 'Αθήνας γηραιὰν ἀγοράν, ἐντὸς μιᾶς καὶ μόνης ὥρας ἐντελῶς ἐξαφανισθεῖσαν, ὅπερ ἀναβάλλομεν εἰς ἄλλοτε.

'Επιβάλλουσαν θέαν παρέχει ἡ ἠρειπωμένη, πολιὰ καὶ πλήρης παραδόσεων τῆς ἀρχαίας πόλεως ἐκκλησία, ἡ *Μεγάλη Παναγιὰ* ἥτις, καταστραφέντων τῶν πέριξ οἰκοδομημάτων ἅτινα τὴν εἶχον καταχώσει, ἀνεφάνη αἴφνης ἐρείπιον αὐτὴ τοῦ χρόνου ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων τοῦ πυρός.

'Αφοῦ τὸ δυστύχημα συνέβη πλέον, καλὸν θὰ εἶναι νὰ μὴ δοθῇ ἄδεια ἐγέρσεως νέων καταστημάτων, δυναμένης νὰ χρησιμοποιηθῇ ἤδη τῆς νέας ἀγορᾶς, ν' ἀρχίσωσιν δ' ἀμέσως ἀνασκαφαὶ ὅπως ἔλθωσιν εἰς φῶς τὰ ὑπὸ τὴν βορβορώδη ταύτην γῆν κεκρυμμένα κειμήλια τῆς ἀρχαίας τέχνης.

ΤΙΣ Ο ΑΓΓΕΙΛΑΣ ΤΗΝ ΝΙΚΗΝ ΤΗΝ ΕΝ ΜΑΡΑΘΩΝΙ

—

'Επειδὴ λόγος ἔν τινι ἐφημερίδι ἐγένετο περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐκ Μαραθῶνος εἰς 'Αθήνας δραμόντος καὶ ἀπαγγείλαντος τὴν νίκην τοῦ στρατοῦ τῶν 'Αθηναίων, παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸν Λουκιανὸν ἐκαλεῖτο οὗτος *Φιλιππίδης*. Λουκιαν. ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ προσαγ. πταίσματος § 3 «Πρῶτος δ' αὐτὸ *Φιλιππίδης* ὁ ἡμεροδρομήσας λέγεται ἀπὸ Μαραθῶνος ἀγγέλλων τὴν νίκην εἰπεῖν πρὸς τοὺς ἄρχοντας καθημένους καὶ πεφροντικότας ὑπὲρ τοῦ τέλους τῆς μάχης· χαίρετε, νικῶμεν· καὶ τοῦτο εἰπὼν συναποθανεῖν τῇ ἀγγελίᾳ καὶ τῷ χαίρειν συνεκπνεῦσαι».

'Αλλ' ὁ Πλούταρχος, πολλῷ ἀξιοπιστότερος ὢν τοῦ Λουκιανοῦ, γράφει ἐν τοῖς 'Ηθικοῖς σελ. 347 γ' «Τὴν τοίνυν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἀπήγγειλεν, ὡς μὲν 'Ηρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἱστορεῖ, *Θέρσιππος* ὁ 'Ερωεύς· οἱ δὲ πλεῖστοι λέγουσιν *Εὐκλέα* δραμόντα σὺν τοῖς ὅπλοις θερμὸν ἀπὸ τῆς μάχης καὶ ταῖς θύραις ἐμπεσόντα τῶν πρώτων τοσοῦτον μόνον εἰπεῖν· χαίρετε καὶ χαίρομεν· εἶτα εὐθὺς ἐκπνεῦσαι». Σημειωτέον δ' ὅτι ὑπὸ τοῦ Κοβήτου ἀνεγνώσθη «ταῖς θύραις ἐμπεσόντα τῶν *πρυτάνεων* τοσοῦτον μόνον εἰπεῖν· χαίρετε καὶ *νικῶμεν*» (*Observat. Crit. ad Dion. Halic.* σελ. 135 καὶ *Mnemos.* 1878, σελ. 10).

Φιλιππίδης ἢ *Φειδιππίδης* ὠνομάζετο κατὰ τὸν 'Ηρόδοτον (βιβλ. ς, 105—6) ὁ ἡμεροδρόμος, ὅστις πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν τῶν 'Αθηναίων πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ δευτεραῖος ἐλθὼν ἐξ 'Αθηνῶν εἰς Σπάρτην, ἀφικόμενος ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας εἶπε τὰ ἐντεταλμένα αὐτῷ, ὄντα τοιάδε· «Ὦ Λακεδαιμόνιοι, 'Αθηναῖοι ὑμέων δέονται σφίσι βωθῆσαι καὶ μὴ περιιδεῖν πόλιν ἀρχαιοτάτην ἐν τοῖσι "Ελλησι δουλοσύνῃ περιπεσοῦσαν πρὸς ἀνδρῶν βαρβάρων· καὶ γὰρ νῦν 'Ερέτριά τε ἠνδραπόδισται καὶ πόλι λογίμῃ ἡ 'Ελλὰς γέγονε ἀσθενεστέρη».

K.

ΤΖΙΤΖΙΦΙΑΙΣ ΚΑΙ ΝΕΑΙ ΑΘΗΝΑΙ

—

'Εν τῇ «Στοᾷ» προτείνεται διαγωνισμὸς πρὸς εὕρεσιν καταλλήλου ὀνόματος

διὰ τὴν μεταξὺ τῶν δύο Φαλήρων παραλίαν. Καὶ πρῶτον μὲν οὐδεμία σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν μεσογείων «Νέων Ἀθηνῶν(!)», αἵτινες ἂν κτισθῶσι—καὶ τὸ εὐχόμεθα—θὰ κτισθῶσιν ἐπὶ πεδιάδος φερούσης τὰ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 22 δελτίῳ τῆς «Ἑβδομάδος» ἐκτεθέντα ὀνόματα (Θυμαράκι, Βασιλική, Περώνια, Πηλός, Τρύπιο λιθάρι), καὶ τῆς παραλίας ἐν ᾗ αἱ Τζιτζιφιαί. Δεύτερον, δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ θέσῃ τις ὄνομα νέον ὅπου ὑπάρχει τοιοῦτον. Ἡ παραλία ὀνομάζηται «Μεσία» καὶ θὰ ὀνομάζεται αἰωνίως οὕτω. Καὶ ναοὶ καὶ Ἀρτέμιδες συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἐπικρατήσῃ ἐπὶ αἰῶνας ὅλους. Τὰ νέα ὀνόματα βλάπτουσι τὴν ἱστορίαν. Οὕτω τὸ γελοῖον ὄνομα «Παλαιὸν φάληρον ἢ φάληρον τοῦ Ξηροταγάρου» ἐξηφάνισε τὰ μέχρις ἐσχάτων περισωθέντα ὀνόματα «Τρεῖς πύργοι» (ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου τριῶν μεσαιωνικῶν φραγκικῶν πύργων) καὶ «Κωλιάδα» (διὰ τὸ μεγαλείτερον ἀκρωτήριον τοῦ παλαιοῦ φαλήρου) ὅπερ ὄνομα εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ «Κωλιὰς ἄκρα» τῶν ἀρχαίων, ὡς ὠνομάζετο ἡ ἄκρα ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ Ζέφυρος ἔῤῥιψε τὰ πρῶτα συντρίμματα τῶν Περσικῶν τῆς Σαλαμῖνος πλοίων.

ΑΤΤΙΚΟΣ

ΑΙ ΠΑΡΑΚΛΗΣΕΙΣ

Ἀπὸ τῆς 1 μέχρι τῆς 14 Αὐγούστου ψάλλονται ἐν τοῖς Ναοῖς ὡς, γνωστόν, αἱ παρακλήσεις τῆς Θεοτόκου, διαιρούμεναι εἰς μικρὰν καὶ μεγάλην Παράκλησιν. Τούτων ἡ μὲν μικρὰ εἶναι ἀρχαιοτέρα, κατὰ τοὺς μὲν ποίημα Θεοστηρίκτου, κατὰ τοὺς δὲ Θεοφάνους τῶν μοναχῶν· ἡ δὲ μεγάλη συνεγράφη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοδώρου Δούκα τοῦ Λασκάρεως ἐν Νικαίᾳ. [1255—59] τῇ τότε πρωτευούσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τῆς Κων/πόλεως ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων κατεχομένης, ὅτε καὶ τὰς φρικαλέας ἐκείνας τῶν ἱερῶν Ναῶν συλήσεις καὶ ἰδίως τοῦ Ναοῦ τῆς ἁγ. Σοφίας ἐποίησαν. Εἶχε δίκαιον λοιπὸν ὁ ἀτυχὴς ἐκεῖνος Αὐτοκράτωρ μακρὰν τοῦ ἑαυτοῦ θρόνου εὑρισκόμενος καὶ κατὰ βάθος τὴν θλῖψιν αἰσθανόμενος νὰ γράφῃ, τοὺς Σταυροφόρους ἐννοῶν.

«Τὰ νέφη τῶν λυπηρῶν ἐκάλυψαν τὴν ἀθλίαν μου ψυχὴν καὶ καρδίαν, καὶ σκοτασμὸν ἐμποιοῦσί μοι Κόρη· ἀλλ' ἡ γεννήσασα Φῶς τὸ ἀπρόσιτον, ἀπέλασον ταῦτα μακράν, τῇ ἐμπνεύσει τῆς θείας Πρεσβείας σου».

Λέγεται δὲ μεγάλη Παράκλησις, ὡς ἐν μεγάλῃ τοῦ ἔθνους συμφορᾷ καὶ θλίψει συγγραφεῖσα.

Λ.

ΚΑΜΚΑΡΕΑ

Παρεκαλέσαμεν τὸν ἰδιότροπον συνεργάτην ἡμῶν «Ἀττικὸν» νὰ μᾶς εἴπῃ ἐπὶ τέλους διατὶ ἡ κατὰ τὴν Ἑρμαϊκὴν ὁδὸν ἀρχαία ἐκκλησία ὀνομάζεται «Καμκαρέα καὶ Καμουκαρέα καὶ οὐχὶ *Καπνικαρέα*· ἂν καὶ τὸ πρᾶγμα δὰ δὲν εἶναι τόσον σπουδαῖον, τὸ ἀναγράφομεν ὅμως ὅπως παύσουν αἱ ἐφημερίδες κοπανίζουσαι «Καπνικαρέα, καπνικαρέα . . .»

«Τὸ ὄνομα τῆς ἐκκλησίας δὲν ὀφείλεται εἰς τὸν *Καπνικὸν φόρον*, καὶ τὸν *Καπνικάριον* οὔτε εἰς τὸν *Καπνικάρην*, οὔτε εἰς τὰ *Καμίνια τοῦ Καρέα* οὔτε εἰς τὴν *Καπνισμένην κάραν*. Ἡ ἐκκλησία, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐγράφη ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 18 δελτίῳ τῆς «Ἑβδομάδος» ὠνομάζετο, *Παναγία ἡ Χρυσοκαμουκαριώτισσα*, καὶ μόνον *Καμουκαριώτισσα* καὶ κοινῶς *Καμουκαρέα καὶ Καμκαρέα*, ἐκ τῆς ἑξῆς *ἁπλουστάτης* αἰτίας. Ἡ ἐκκλησία εἶχε ἀρχαίαν, πολύτιμον καὶ θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς *Παναγίας*· ἡ εἰκὼν αὕτη (ἥτις σώζεται· ποῦ;) εἶχε παραπέτασμα καὶ *ποδιὰν* ἀπὸ τὸ χρυσοῦν καὶ πολύτιμον ὕφασμα «*Καμουχᾶν* ἢ *Καμουκᾶν καὶ Καμκᾶν*»· ἐκ τούτου ἡ Παναγία ὠνομάζετο *Καμουκαριώτισσα καὶ Καμουκαρέα καὶ Καμκαρέα* ὅπως ἄλλαι «*χρυσοχέραι, χρυσοποδαροῦσαι χρυσοκαντυλιώτισσαι κτλ.*». Δόξα σοι ὁ Θεός!

Υ. Γ. Ὁ Ἀττικὸς παρακαλεῖ τὰς ἐφημερίδας νὰ μὴ γράφωσι *Πατήσια* ἀλλὰ Πατέσια δι' ὃν λόγον θέλει γράψει ἄλλοτε.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς κ. Βουλπιώτης μετὰ τῶν δύο τμηματαρχῶν τοῦ κ. Σ. Λάμπρου καὶ Ν. Πολίτου τοῦ κ. Γ. Λαμπάκη καὶ τοῦ παρ' ἡμῖν ἀρχιτέκτονος κ. Γ. Δ. Ζέζου, μετέβησαν εἰς τὸν ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπως ἐξακριβώσωσιν ἂν τῷ ὄντι ὁ ναὸς οὗτος ἀρχικῶς ἦν *ὀκτάπτερος* ὡς διϊσχυρίζετο ὁ κ. Λαμπάκης. Καὶ τῷ ὄντι, ἡ ἀκριβὴς ἀρχιτεκτονικὴ καταμέτρησις καὶ ἐξέτασις τοῦ κ. Ζέζου ἀπέδειξεν ἐντελῶς ἐπαληθεύουσαν τὴν γνώμην τοῦ κ. Λαμπάκη, ὅτι ὁ ναὸς οὗτος εἶναι οἰκτρὰ παραμόρφωσις μοναδικοῦ ὀκταπτέρου χριστιανικοῦ οἰκοδομήματος, καὶ ὅπερ σπουδαιότατον, ὅτι τὸ ἀρχιτεκτονικὸν σχέδιον τοῦ ἐν Ῥώμῃ ναοῦ τοῦ ἁγ. Πέτρου τοῦ μεγάλου ἀρχιτέκτονος Μιχαὴλ Ἀγγέλου, ἐγένετο ἀκριβῶς κατὰ τὸν τύπον τῆς ἀρχιτεκτονικῆς συντάξεως τοῦ ἡμετέρου Ναϊδίου τῶν ἁγ. Ἀποστόλων, ὃν οὐδόλως ἀπίθανον ὅτι καὶ ἐπωφελήθη ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀνήρ· διότι ὡς θέλει ἀποδειχθῇ ἐν ἰδιαιτέρᾳ περὶ τοῦ ναοῦ τούτου μονογραφίᾳ, ἥτις προσεχῶς θέλει καταχωρισθῇ ἐν τῇ «Ἑβδομάδι», οἱ ἀρχιτέκτονες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐκ παντὸς τρόπου ἐζήτησαν νὰ μιμηθῶσι τὰ τῆς πρώτης χριστιανικῆς περιόδου κυκλικὰ οἰκοδομήματα.

Ἐπειδὴ δ' ὁ Μαρκήσιος *Bute*, ὡς ἐκ τοῦ ἰδιοῤῥύθμου τοῦ οἰκοδομήματος, ἐξέφρασε τὴν γνώμην αὐτοῦ, ὅτι πιθανῶς ὁ ναὸς οὗτος ἀρχικῶς ἦν Βαπτιστήριον, ὁ κ. Λαμπάκης ἀπεφάνθη ἀμέσως, ὡς καὶ ἐν τῷ ὑπομνήματι αὐτοῦ σήμερον ἐν τῇ «Ἑβδομάδι» σημειοῖ, ὅτι «ἂν ὁ ναὸς οὗτος ἦν Βαπτιστήριον, τότε βεβαίως ὁ νῦν ὑπάρχων τροῦλλος εἶναι πολὺ τοῦ λοιποῦ οἰκοδομήματος μεταγενέστερος» καὶ τῷ ὄντι ἐκ τῶν προκαταρκτικῶν παρατηρήσεων, ἃς ὁ κ. Ζέζος ἐνώπιον τῶν εἰρημένων ἀρχῶν ἐξήγαγε, βεβαιοῦται ὅτι ὁ νῦν τοῦ ναοῦ τροῦλλος ἐστὶν ὅλως ἄλλης οἰκοδομικῆς διατάξεως, μεταγενεστέρας τοῦ λοιποῦ οἰκοδομήματος, ἑπομένως ὁ κ. Λαμπάκης παρεδέχθη τὴν γνώμην τοῦ κ. *Bute* καὶ φρονεῖ ὅτι μικραὶ ἀνασκαφαὶ θὰ ἀποδείξωσι τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος, μετ' ὀλίγον ἀνακαλύπτουσαι ἡμῖν τὸ *ἀρχαῖον Βαπτιστήριον τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν !!*

— *Τὸ Θεσμολόγιον τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως* ὅπερ πρό τινος ἐξέδωκεν ὁ κ. Γεώργιος Βενθύλος γραμματεὺς Α´ τάξεως τοῦ Ὑπουργείου, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως, ἐγκρίσει τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου εἶνε χρησιμώτατον ἔργον μεγίστην ἀναπληρῶσαν ἔλλειψιν. Περιέχον τοὺς ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1883 Νόμους, Β. Διατάγματα, ἐγκυκλίους περὶ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως οὐ μόνον εἰς τοὺς δημοδιδασκάλους καὶ τοὺς περὶ τῆς κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως ἐν γένει ἐνδιαφερομένους εἶνε ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα βουλόμενον νὰ μελετήσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου κλάδου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως εἶνε ἀπαραίτητον· διότι ἐν τῷ Θεσμολογίῳ καταφαίνεται τί ἐθεσπίσθη ἀπὸ τοῦ Ῥίζου Νερουλοῦ τῇ 25 Ἰανουαρίου 1833 ἀναλαβόντος τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, μέχρι τοῦ κ. Βουλπιώτου, ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἀχνίζοντος ἔτι τοῦ ἡρωϊκοῦ αἵματος ἐπὶ τοῦ μόλις ἐλευθερωθέντος ἐδάφους ἐν ὀνόματι τοῦ Ὄθωνος ὁ κόμης Ἄρμανσπεργ, ὁ Μάουερ, ὁ Εΐδεκ καὶ οἱ γραμματεῖς τῆς ἐπικρατείας Α. Μαυροκορδάτος, Ν. Γ. Θεοχάρης, Κ. Δ. Σχινᾶς, Ι. Κωλέττης καὶ Ι. Σμάλτς ἐμερίμνων περὶ συστάσεως δημοτικῶν σχολείων καὶ διδασκαλείων μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ὁπότε πεντακονταέτις πεῖρα καὶ ἡ πρόοδος τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης καταδείξασαι τὰς ἐλλείψεις τῆς παρ' ἡμῖν δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς ῥιζικὴν παρώρμησαν τοῦ κακοῦ θεραπείαν, διὰ τῆς συστάσεως πλειόνων διδασκαλείων προτύπων, πλήρων δημοτικῶν σχολείων, καὶ τῆς βελτιώσεως τῶν ὑπαρχόντων. Ἐν τῷ *Θεσμολογίῳ* δύναταί τις νὰ ἴδῃ κατὰ πόσον ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως οἱ περὶ τοὺς ὀγδοήκοντα ὑπουργήσαντες τῆς Παιδείας ἐν οἷς ὁ Κωλέττης, ὁ Σ. Τρικούπης, ὁ Ζαΐμης, ὁ Ποτλῆς, ὁ Δεληγεώργης, ὁ Δ. Σ. Μαυροκορδάτος ὁ τὰς μορφωτικωτάτας ἐκείνας πρός τε τοὺς ἐπάρχους καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους ἐκδοὺς ἐγκυκλίους. Τὸ *Θεσμολόγιον* μετὰ μεγάλης φιλοκαλίας ἐκτετυπωμένον καὶ ἀποτελοῦν κομψότατον τόμον ἐκ σελίδων 468 εἰς μέγα ὄγδοον πωλεῖται παρὰ τῷ ἐκδότῃ κ. Σ. Κ. Βλαστῷ ἀντὶ δρ. 8.

— Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τῶν διευθυντῶν τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ λυκείου κ. Π. Κουτούζη καὶ Δ. Παππαγεωργίου ὁ πίναξ τοῦ προσωπικοῦ τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων οἵτινες θέλουσι διδάξει ἐν τῷ ἐν λόγῳ λυκείῳ. Ἡ ὑπόληψις ἧς παρὰ τῇ ἡμε-

τέρᾳ κοινωνίᾳ ἀπολαύουσιν οἵ τε διευθυνταὶ καὶ οἱ καθηγηταὶ ἐκ τῶν προτέρων καθιστῶσι βέβαιον ὅτι τὸ νέον λύκειον θέλει καταλάβει ἔξοχον θέσιν.

— Ἐδημοσιεύθησαν ἐν παραρτήματι τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» καὶ αἱ ἐκθέσεις τῆς ἐπὶ τῶν λατινικῶν ἀναγνωσμάτων ὡς καὶ τῆς ἐπὶ τῶν τεχνικῶν βιβλίων ἐπιτροπείας.

— Ὁ ἐν Γενούῃ τῆς Ἰταλίας τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας σπουδάζων Ἀλ. Μηνιάτης, μὴ συμπληρώσας εἰσέτι τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας του, διακρίνεται καὶ ὡς ποιητής! Ἴσως προσεχῶς γράψωμεν περὶ νεωτέρου τινὸς ἔργου του.

— Ὡς ἔκτακτον φαινόμενον τυπογραφικῆς καλλαισθησίας δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Ἀρσένη δημοσιευθεῖσα ἀγγελία περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» (ἐθνικοῦ εἰκονογραφημένου ἡμερολογίου). Ἐὰν δ' ὄντως τὸ ἡμερολόγιον περιλάβει τὰς ἀγγελλομένας διατριβὰς ἔσται βεβαίως πολύτιμον καὶ ἀπαραίτητον ἀνάγνωσμα.

— Ἐν Ἁγίᾳ Τριάδι τοῦ γνωστοῦ διὰ τὸν ἀρχαιολογικὸν αὐτοῦ πλοῦτον χωρίου τῆς Ἀττικῆς Σπάτα, εὑρέθη νέα ἐπιτυμβία ἐνεπίγραφος πλὰξ μ. 1, 50 καὶ π. 0, 40, ἀξία μελέτης.

ΚΩΝΣΤ. Σ. ΚΟΝΤΟΥ

ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

§. 6. **Ὀρεωκόμος.**

Ἐν τοῖς ἡγουμένοις ἐποιησάμεθα λόγον περὶ τοῦ ἐπιθέτου *ὀρικός* τοῦ συνωνυμοῦντος τῷ *ἡμιονικός*. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ δ' ὀνόματος, ἐξ οὗ παρήχθη τὸ *ὀρικός*, συνετέθη τὸ *ὀρεωκόμος* σημαῖνον τὸν ἐπιμελούμενον ὀρέως ἢ ὀρέων, τουτέστιν ἡμιόνου ἢ ἡμιόνων. Φώτ. Λεξ. σελ. 345,22 «*Ὀρεωκόμος*: ὁ ἐπιμελητὴς τῶν ἡμιόνων· ὀρεὺς γὰρ ὁ ἡμίονος» καὶ σελ. 345,25 «Ὀρεῖς: ἡμιόνους· καὶ *ὀρεωκόμους* τοὺς ἐπιμελουμένους τῶν ἡμιόνων». Σχολ. Λουκιαν. σελ. 253 «*Ὀρεωκόμον*: τὸν ἐπιμελούμενον τῶν ἡμιόνων». Πρβ. *ἱπποκόμος*, *καμηλοκόμος*, *λεοντοκόμος*, κτλ. (Ἴδε Ἐφημερ. Φιλομαθ. Ἔτ. ΚΖ΄, σελ. 209 κέξ.)

Ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Σουΐδα λέγεται «*ὈρεΟκόμος*: ὁ τοῦ ὄρους ἐπιμελούμενος, *ὀρεΩκόμος* δὲ ὁ ἐπιμελητὴς τῶν ἡμιόνων· ὀρεὺς γὰρ ὁ ἡμίονος». Ἀλλὰ λέξις *ὀρεοκόμος* δηλοῦσα τὸν ἐπιμελούμενον τοῦ ὄρους οὐδέποτε ὑπῆρξεν· ἀδοκίμως δ' ἐνίοτε ἢ ἐσφαλμένως γράφεται *ὀρεΟκόμος* ἀντὶ τοῦ *ὀρεΩκόμος*, ὡς παρὰ τῷ Λιβανίῳ Ἐπιστολ. σελ. 146 «καὶ τῶν *ὀρεοκόμων* καὶ τῶν σταθμῶν ἀπαλλαγείς» καὶ παρὰ τῷ Παχυμέρει Τόμ. Β΄, σελ. 459,6 «*ὀρεοκόμον* εἴπῃ τις ἂν ἐκεῖνον» καὶ ἐν τοῖς εἰς Πλάτωνα Σχολίοις Συμποσ. σελ. 215 δ΄ «ὅθεν καὶ *ὀρευκόμος* καὶ γεροντοκόμος». Πρβ. καὶ Πολυδεύκ. Ζ΄, 183. Παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ φέρεται οὐ μόνον «*ὈρεΟκόμος*: ὁ τὰς ἡμιόνους τρέφων» ἀλλὰ καὶ «*ὈρΕΙοκόμος*: ὁ τὰς ἡμιόνους θεραπεύων». Εὑρέθη δὲ καὶ γραφὴ *ὡραιοκόμος* ἀντὶ τοῦ *ὀρεωκόμος*, ὡς ἐν τῷ εἰς Ματθαῖον Ὑπομνήματι Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου σελ. 808 ἐ καὶ ἐν ἄλλοις βιβλίοις.

Εὖ ποιῶν ὁ Βεκκῆρος ἐξέδωκεν ἐν τῷ Λύσιδι τοῦ Πλάτωνος (σελ. 208 β΄) «καὶ μάλα, ἔφη, τῷ *ὀρεΩκόμῳ*», θαυμάζομεν δ' ὅτι οὐ μόνον ὁ Σταλβώμιος ἠξίωσεν ἀποδοχῆς τὴν γραφὴν *ὀρεΟκόμῳ* ἀλλὰ καὶ ὁ Σχάνζιος ἐν τῇ γινομένῃ νῦν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσει τῶν τοῦ Πλάτωνος (Τόμ. ς΄, β΄, σελ. 67,32). Ὅτι ἡ ὑγιῶς ἔχουσα ἐκφορὰ εἶνε *ὀρεΩκόμος*, δι' ὦ μεγάλου τῆς προπαραληγούσης γραφομένης, τεκμηριοῖ ὁ Ἀριστοφάνης λέγων ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις στίχ. 491:

> οὐδ' ὡς ὑπὸ τῶν δούλων τε κὠρεωκόμων
> σποδούμεθ', ἢν μὴ 'χωμεν ἕτερον, οὐ λέγει.

Εἶπε δ' ὁ Ἀριστοφάνης καὶ (Ἀποσπ. 650):

> ἑστῶτας ὥσπερ τοὺς ὀρεωκόμους ἄθρους.

(Ἴδε Φρίσχιον *Ἀριστοφ. Θεσμοφ.* σελ. 177 κέξ. καὶ Σνειδεβῖνον *Ὑπερείδ.* σελ. 68 καὶ Βλαϋδήσιον *Ἀριστοφ. Θεσμοφ.* σελ. 183). Ἂν δέ τις δύσκολος ὢν μὴ πείθηται τῷ χωρίῳ τῶν Θεσμοφοριαζουσῶν βοῶντι ὅτι μακρὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἦτο ἡ μέση συλλαβὴ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ὀνόματος, ποιοῦμεν αὐτῷ γνωστὸν ὅτι καὶ ἐν Ἀττικῇ ἐπιγραφῇ φέρεται «Σωσίᾳ *ὀρεΩκόμῳ*» καὶ «Κυπρίῳ *ὀρεΩκόμῳ*» (Συλλ. Ἐπιγρ. Ἀττ. Τόμ. Β΄, β΄, σελ. 531,18 καὶ 20). Τίς δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ τύπου *ὀρεΩκόμος*, ὅταν ἅμα μὲν τὸ μέτρον διδάσκῃ, ἅμα δ' ἡ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς χρῆσις μαρτυρῇ ὅτι διὰ τοῦ ω μεγάλου ἡ προπαραλήγουσα αὐτοῦ ἐξεφέρετο;

Εὑρίσκεται καὶ ὄνομα *ὀρφεΩτελεστής* ἐν τοῖς Ἠθικοῖς τοῦ Πλουτάρχου σελ. 224έ «Φίλιππον τὸν *ὀρφεωτελεστήν*», ἀλλ' ἐν τοῖς Χαρακτῆρσι τοῦ Θεοφράστου κεφ. Ις΄ εἶνε γεγραμμένον «τελεσθησόμενος πρὸς τοὺς *ὀρφεΟτελεστὰς* κατὰ μῆνα πορεύσθαι», ὅπερ ὀρθότερον. Ὑπομνηστέον δ' ὅτι ἑτονώθη καὶ *ὀρφεοτελέσται*, ᾧ ὅμοιον τὸ *ἀνακτοτελέσται*. Ἐν τῷ Βυζαντιακῷ ἑλληνισμῷ ἀπαντᾷ καὶ *βασιλεΩπάτωρ*, ἐξ οὗ τὸ *βασιλεωπατορία* (Παχυμέρ. Τόμ. Α΄, σελ. 75,8), ἀλλ' ἐκφέρεται συνήθως διὰ τοῦ ὃ μικροῦ, *βασιλεΟπάτωρ* (Πρβ. καὶ Λοβέκκιον *Στοιχ.* Τόμ. Α΄, σελ. 534).

Σημειωτέον δ' ὅτι, εἰ καὶ ἄηθες ἐν τῷ πολιτικῷ λόγῳ τῶν Ἀθηναίων ἦτο τὸ ὄνομα *ὀρεύς*, ὅμως ἐκυκλοῦντο παρ' αὐτοῖς τό τε παράγωγον *ὀρικός* καὶ τὸ σύνθετον *ὀρεωκόμος*. Ὁ Ἀπολλώνιος γράφει ἐν τῷ περὶ Συντάξεως σελ. 191,5 «Ἔστι γοῦν καὶ τὸ σφετερίζεσθαι παρηγμένον ἀπὸ ἀσυνήθους τῆς σφέ· καὶ ἔτι τὸ μὲν *μῆλον* ὡς πρὸς τὴν ὀνομασίαν τοῦ προβάτου, οὐ μὴν τὸ ἀπ' αὐτοῦ παράγωγον, λέγω τὸ *μηλωτή*· καὶ ἔτι τὸ *δέρκεσθαι*, οὐ μὴν τὸ *δορκάς* ἢ σύνθετον τὸ *ὀξυδορκεῖν*». Πρβ. *δηῶ*, *δηλητήριον*, κτλ., *μηλόβοτος*, *αὐτόμολος*, κτλ.

Εἰπόντες περὶ τοῦ ὀνόματος *ὀρεωκόμος* ὅσα ἐφάνησαν ἡμῖν ἀναγκαῖα πρὸς ἀκριβῆ αὐτοῦ γνῶσιν παρατηροῦμεν νῦν ὅτι ὁ συνετώτατος Βερναρδάκης, ὁ νομίσας τὸ *ὀρικός* ἢ *ὀρεικός* παράγωγον τοῦ *ὄρος*, οὐδαμῶς ὤκνησε καὶ τὸ *ὀρεωκόμος* σύνθετον ἐκ τοῦ *ὄρος* νὰ ὑπολάβῃ. Παρατιθέμεθα κατὰ λέξιν τὰ ὑπὸ τοῦ δαιμονίου ἀνδρὸς ἐν τῇ περιβοήτῳ γραμματικῇ γεγραμμένα.

Σελ. 187 (§ 531, θ΄, σημ. α΄) «Τὰ ἐκ τοῦ: **ὄρος**, καὶ τῶν εἰς - ας οὐδετέρων συνῃρημένων τῆς γ΄. κλίσεως, ἢ ἐξ ὀνομάτων τῆς β΄. ἀττικῆς κλίσεως σύνθετα, ἔχουσι συνδετικὸν ω, οἷον: **ὀρε-ω-κόμος**, λαγ-ω-βόλος, νε-ω-κόρος, κρε-ω-πώλης κλπ.».

Κατὰ τὸν Βερναρδάκην *ὀρεωκόμος* δὲν εἶνε ὁ ἐπιμελητὴς **ἡμιόνου** ἢ **ἡμιόνων** ἀλλ' ὁ ἐπιμελητὴς **βουνοῦ** ἢ **βουνῶν**. Ὅταν τοιαῦτα λέγῃ ὁ Βερναρδάκης, τίς θὰ τολμήσῃ τοῦ λοιποῦ ν' ἀποκαλέσῃ τὸν Σουΐδαν *ἀνδρῶν ἁπάντων μωρότατον*;

Πλημμελῶς δ' ἔχει τὸ διὰ τοῦ Ω μεγάλου προενηνεγμένον *κρεΩπώλης*. Ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐλέγετο *κρεΟπώλης* διὰ τοῦ Ο μικροῦ, ὡς ἐδιδάξαμεν ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῶν Φιλομαθῶν (Ἔτ. ΚΗ΄, σελ. 67). Ὡσαύτως τὸ ὀρθὸν εἶνε *γηρΟκόμος*, οὐχὶ *γηρΩκόμος*, καὶ *κερΟφόρος*, οὐχὶ *κερΩφόρος* (Ἴδε Ἐφημερ. Φιλομ. Ἔτ. ΚΖ΄, σελ. 211 κέξ. καὶ Ἔτ. ΚΗ΄, σελ. 108).

Παντὶ δὲ φανερὸν ὑπάρχει ὅτι εὗρε μὲν ὁ Βερναρδάκης ἐν τῷ Γερμανικῷ βιβλίῳ, ἐξ οὗ ἀταλαιπώρως εἰς τὴν αὐτοῦ γραμματικὴν εἰσεφόρει τὰ ἕτοιμα, τὸ ἀρσενικὸν ὄνομα *ὀρεύς* κείμενον, ἀλλὰ σιδηροῦς ὢν μετεμόρφωσεν αὐτὸ εἰς τὸ οὐδέτερον *ὄρος*.

Ὡς δὲ μετεβλήθη ὑπὸ τοῦ Βερναρδάκη τὸ *κακηγόριον* καὶ *κακηγορῶ* εἰς τὸ *κατηγόριον* καὶ *κατηγορῶ* καὶ τὸ *ὀρεύς - ὀρέως* εἰς τὸ *ὄρος - ὄρεος*, οὕτω καὶ τὸ *ἰά* εἰς τὸ *ἴα* καὶ τὸ *πέλανα* εἰς τὸ *πήγανα* καὶ τὸ *κώμης* εἰς τὸ *κόμης*.

Γραμματ. σελ. 32 (§ 168, σημ. ς΄) «Οὐσιαστικά τινα πάσχουσι μεταπλασμόν, τουτέστι μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ συμμεταβάλλουσι καὶ τὸ γένος, οἷον — τὰ ῥύπα, τὰ ἴα, τὰ κλοιά, τὰ μοχλά, τὰ ὀϊστά, *πήγανα*, ῥινά, κτέ.» καὶ σελ. 229 (§ 726) «ὑπὲρ τῆς *κόμης* γήλοφος ἦν (=ὑπεράνω τῆς *κόμης*)».

Καὶ ὁ ἄκρῳ δακτύλῳ γραμμάτων γεγευμένος γινώσκει ὅτι ἑλληνιστὶ λέγεται *τὸ ἴον - τὰ ἴα* καὶ *τὸ πήγανον - τὰ πήγανα*, οὐχὶ *ὁ ἴος - τὰ ἴα* ἢ *ἡ ἴος - τὰ ἴα* οὐδ' *ὁ πήγανος - τὰ πήγανα* ἢ *ἡ πήγανος - τὰ πήγανα*.

[Ἕπεται συνέχεια].

Ἐν § 5 μετὰ τὸ Πειραϊκός προσθετέον: Εὑρέθη δὲ καὶ Πειραεύς ἀντὶ τοῦ Πειραιεύς. Σημειωτέον δ' ὅτι τὸ Μεγαρικός νομίζεται ὑπ' ἄλλων παράγωγον τοῦ Μέγαρα, οὐχὶ τοῦ Μεγαρεύς.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Αὐγούστου 12. Φωτίου καὶ Ἀνικήτου τῶν μαρτύρων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ.—Ὁ Φώτιος ἦν ἀνεψιὸς τοῦ Ἀνικήτου. Διοκλητιανοῦ δὲ τοῦ Αὐτοκράτορος τὸν δέκατον καὶ τελευταῖον διωγμὸν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τῷ 302 ἐγείραντος, ἀμφότεροι οἱ συγγενεῖς οὗτοι μετὰ παρρησίας ὡμολόγησαν ὅτι εἰσὶ χρι-

στιανοί, ἐφ' ᾧ δεινῶς βασανισθέντες, τὸν αἰώνιον ὕπνον ὕπνωσαν, τὸ τῆς ἀθλήσεως γέρας λαμπρῶς εἰληφότες. Γ.Λ.

ΙΣΤΟΡΙΑ. — 12 Αὐγούστου 1826. Ἔξοδος κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἐκ τοῦ φρουρίου Ἀθηνῶν τριακοσίων γυναικοπαίδων διαφυγόντων τὴν προσοχὴν τῶν πολιορκούντων Τούρκων.

---

12 Αὐγούστου 1690. Παράδοσις μετὰ τετράμηνον πολιορκίαν τῆς Μονεμβασίας εἰς τοὺς Ἑνετούς, ὧν ἀρχηγὸς ὁ Κορνάρος.

ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ χολέρα ἀνεφάνη καὶ εἰς Φότζιαν τῆς Ἰταλίας οὐ μακρὰν τοῦ Βρεντησίου· ἐπίσης, ὡς λέγεται κ' ἐν Πατέρνῳ πλησίον τῆς Κωστάντζας τῆς Καλαυρίας. — Κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ 1883 τῆς ἐν Ἀθήναις φιλεκπαιδευτικῆς ἑταιρίας, τὰ ἔσοδα αὐτῆς ἀνῆλθον εἰς δραχ. 317,817.71 τὰ δ' ἔξοδα εἰς δρ. 232,167.74 ὥστε ὑπελείφθη περίσσευμα εἰς δρ. 25,650.25 — Συνελθούσης ἐκ νέου τῆς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπείας συνεζητήθη καὶ ἐπερατώθη τὸ περὶ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου καὶ τῶν πόρων αὐτοῦ νομοσχέδιον — Αἱ ὡς ἐκ τῆς βροχῆς ζημίαι εἰς τὸν σταφιδοκαρπὸν τῆς Πελοποννήσου καὶ Ἑπτανήσου δυστυχῶς εἶνε μεγάλαι. — Τὴν 31 Ἰουλίου ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἶχεν εἰς κυκλοφορίαν 70,300,523.46 χαρτονομίσματα! — Ἡ ἐν Χίῳ ἀναφανεῖσα νόσος δὲν εἶναι ἡ φυλλοξήρα.— Ἐντὸς τοῦ Αὐγούστου ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια ἐπανακάμπτει ἐνταῦθα. — Οἱ ἔχοντες σειρὰν ὅπως ἀποτελέσωσιν ἐφέτος τὴν ἱερὰν σύνοδον εἰσὶν οἱ ἀρχιερεῖς Ἀκαρνανίας Γεράσιμος, Καλαβρύτων Εὐθύμιος, Οὐτύλου Προκόπιος καὶ Μαντινείας Θεόκλητος.— Ἡ χολέρα ἐπεκτείνεται περὶ τὴν Νεάπολιν τῆς Ἰταλίας.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

— Μ' ἀγαπᾶ,.. δὲν μ' ἀγαπᾶ.. Μετὰ πόσης περιεργίας καὶ πάθους ἀναμένει τὴν ἀπάντησιν ἡ καλὴ νεᾶνις ἀποφυλλίζουσα τὰ ἄνθη τῶν ἀγρῶν. Ἐὰν «τὴν ἀγαπᾶ» ἀσπάζεται τὸ εἰς τὰς χεῖράς της ἀπομένον κλωνίον· ἐὰν ὄχι.. ἀπορρίπτει αὐτὸ δύσθυμος· ἀλλὰ πάντοτε, πιστεύει εἰς ὅτι χρησμοδοτήσει τὸ τελευταῖον πέταλον τοῦ μαδηθέντος λευκανθέμου. Ἐν τούτοις δὲν εἶναι μόναι αἱ ἁβραὶ δεσποινίδες αἵτινες ἔχουσι τοιαύτας προλήψεις. Πλεῖστοι μεγάλοι ἄνδρες ἀναφέρονται πιστεύοντες εἰς αὐτάς. Ἀγνοοῦντες πολλάκις τὰς αἰτίας τῶν ἀποτελεσμάτων, γίνονται πρὸς στιγμὴν παιδία καὶ σκέπτονται ὡς αὐτά. Ἐκ τούτων ἦτο καὶ ὁ Διδερὸ τοῦ ὁποίου τὴν ἑκατονταετηρίδα μετὰ τόσου πατάγου καὶ τιμῆς ἑορτάζουσιν ἐν Γαλλίᾳ.

⁂

Ἔν τινι σελίδι τῶν ἀπομνημονευμάτων του διηγεῖται τὰ ἑξεῖς: Ἀπὸ τριάκοντα ἡμερῶν ἤμην καθειργμένος ἐν τῷ φρουρίῳ τῶν Βινσεννῶν καὶ ἠγνόουν τί θ' ἀπογείνω, πότε θὰ ἐξέλθω τῆς φυλακῆς. Ἀνεμιμνησκόμην τῶν ἀρχαίων μαντείων ἀλλὰ πῶς νά μαντεύσω καὶ ἐγώ; Ἐξαίφνης λαμβάνω τὸν Πλάτωνα ὃν εἶχον μετ' ἐμοῦ. Αὐτὸς θὰ μοὶ εἴπῃ. Θέτω τὸν δάκτυλόν μου ἐπὶ τῆς πρώτης τυχούσης σελίδος καὶ ἀναγινώσκω δύο γραμμάς. Ἐσήμαινον δ' αὗται τὰ ἑξῆς: «Τὸ τοιοῦτον ταχέως παρέρχεται». Χαρὰ μὲ καταλαμβάνει διὰ τὴν εὐοίωνον προφητείαν, καὶ δὲν εἶχον ἄδικον... Μετ' ὀλίγα λεπτὰ προσέρχεται ὁ ἐπιστάτης τῆς φυλακῆς καὶ μοὶ ἀγγέλλει ὅτι τὴν αὔριον ἔσομαι ἐλεύθερος». Καὶ διηγεῖται ταῦτα ὁ χαριέστατος ἐκεῖνος σκώπτης μετὰ τῆς μεγαλειτέρας σοβαρότητος.

⁂

Γνωρίζετε ποίας ἡλικίας εἶνε ἡ... (βεβαίως δὲν εἴμεθα τόσον αὐθάδεις ὥστε νὰ ἐρωτῶμεν περὶ ὑμῶν χαριτωμένη ἀναγνώστρια) ἡ καλή μας πόλις τῶν Ἀθηνῶν; Οὐδ' ἡμεῖς δὲν τὸ γνωρίζομεν ἀκριβῶς διότι ἡ ἐποχὴ τῆς κτίσεώς της χάνεται ἐν τῇ μυθολογίᾳ. Μία μόνη ληξιαρχικὴ πρᾶξις εὕρηται εἰς τὰ μάρμαρα τῆς Πάρου ἀνάγουσα τὴν ἵδρυσίν της εἰς τὸ 1582 Π. Χ. Ὥστε εἶνε ἀκριβῶς 3,466 ἐτῶν δηλ. αἱ Ἀθῆναι εἶνε τὸ μόνον ὑποκείμενον τὸ ὁποῖον δυνάμεθα ἀφόβως ν' ἀποκαλέσωμεν γραῖαν. Ὅλαι αἱ ἄλλαι μας πόλεις εἶνε ἐν σχέσει μεσόκοποι.

⁂

Ὁ ἐφέστιος θεὸς καὶ προστάτης τῶν μεσοκόπων κυριῶν, δηλ. ἐκείνων αἵτινες ἠρίθμουν τεσσαράκοντα μεγάλας τεσσαρακοστὰς ἐπὶ τῆς ῥάχεώς των εἶνε ὁ Αὔγουστος! Ἀλλοίμονον δ' ἂν παρέλθῃ καὶ ὁ μὴν οὗτος. Οἱ ποιηταὶ τῶν ἄλλων τόπων, ὑμνοῦσιν ὅλους τοὺς μῆνας πλὴν τοῦ Αὐγούστου.. . Παρ ἡμῶν ὑμνήθη καὶ οὗτος ἀλλὰ δικαίως, διότι κατὰ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τοῦ εὐλογημένου μας τόπου, οὐδεμία γυνὴ — ὡς αὐταὶ λέγουσιν — ἔχει πλειότερα τῶν 32 ἐτῶν

⁂

Ὁ Αὔγουστος ὠνομάζετο προηγουμένως Sextilis, διότι ἦτο ὁ 6ος μὴν τοῦ ἔτους, ἀρχομένου ἀπὸ τοῦ Μαρτίου· ὅτε μόνον δέκα μῆνας ἠρίθμουν τὰ ἡμερολόγια, οἱ ἐνοικιασταὶ καὶ οἱ ἐπὶ μισθῷ ἐργαζόμενοι. Ἔπειτα ὁ Νουμᾶς Πομπίλιος προσέθεσε δύο ἔτι τὸν Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον, διὰ νὰ αὐξήσῃ ἴσως κατὰ 1)6 τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν κρατῶν καὶ τοὺς φόρους τῶν ἐπιτηδευμάτων Πρὸς τιμὴν τοῦ πρώτου αὐτοκράτορος τῆς Ῥώμης, μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας Αὐγούστου (γεν. 63 π. Χ.) ἀφιερώθη καὶ ἐκλήθη διὰ τοῦ ὀνόματός του ὁ μὴν ὃν νῦν διατρέχομεν. Διότι κατ' αὐτὸν περιεβλήθη τὸ ὑπατικὸν ἀξίωμα, κατὰ πρῶτον καὶ τὰ μέγιστα τῶν κατορθωμάτων του ἐξετέλεσε.

⁂

Διὰ νὰ ἴδῆτε δὲ πόσον ὠφέλιμα εἶνε τὰ μέσα καὶ πόσον ἀρχαία ἡ χρῆσίς των, ἀκούσατε τὸ ἑξῆς ἱστορικὸν τοῦ Αὐγούστου. Οὗτος εἶχεν ἄλλοτε μόνον 30 ἡμέρας. Ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ Αὔγουστος δὲν ἠδύνατο ν' ἀνεχθῇ τοῦτο, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Ἰούλιος, ὁ πρὸς τιμὴν τοῦ θείου του Ἰουλίου Καίσαρος, εἶχεν ἡμέρας 31. Τί κάμνει λοιπόν; Ἁρπάζει μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸν Φεβρουάριον, μὴ χαίροντα αὐτὸν τῆς προστασίας οὐδενὸς ἰσχυροῦ, καὶ τὴν προσθέτει εἰς τὸν βαπτιστικόν του. Καὶ ἔκτοτε ὁ μὲν Αὔγουστος ἔχει 31 ἡμέραν, ὁ δὲ Φεβρουάριος...μὴ τὸν ἐρωτᾶτε τὸν καϋμένον.

⁂

Χθὲς πάλιν συνέβη τί ἔκτακτον χωρὶς οὐδὲ τὸ ἀστυνομικὸν δελτίον οὐδ' αἱ ἐφημερίδες νὰ τὸ ὀσφρανθῶσιν. Ὁ Ἥλιος ἐξακολουθῶν τὴν ἀνὰ τὸν Ζωδιακὸν κύκλον περιοδείαν του προσήγγισεν εἰς τὴν.. . Παρθένον!

Ἰμ.δ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΚΥΒΟΛΕΞΑ

Προστιθεμένων δύο ψηφίων νὰ σχηματισθῇ ἓν ὄνομα πανταχόθεν ἀναγινωσκόμενον.

```
      .
      I
. . . I .
      .
      .
```

Προστιθεμένων δύοψηφίων νὰ σχηματισθῇ μία λέξις πανταχόθεν ἀναγινωσκομένη

```
      .
      .
. . . Φ . .
      .
      .
```

ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ἄνθρωπός τις κληρονομήσας ἀνελπίστως ποσόν τι θέλει νὰ φανῇ γενναῖος πρὸς τοὺς ἀπόρους οὓς ἀπαντᾷ. Ἀλλὰ ὅσον περισσότεροι πτωχοὶ ἔρχονται τόσον ἡ γενναιότης του ὀλιγοστεύει καὶ ἕκαστος τῶν τελευταίων δὲν λαμβάνει εἰμὴ μέρος τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον εἶχε λάβει ὁ προλαβών. Μετὰ τὸν ἕκτον πτωχὸν ὁ κληρονόμος εἶχε μοιράσει 259 δρ. καὶ 35 λεπτὰ καὶ οἱ τρεῖς τελευταῖοι ἔλαβον ὁμοῦ 140 δρ. καὶ 79 λεπτὰ ὀλιγώτερα τῶν τριῶν πρώτων. — Ζητεῖται πόσον ἕκαστος τῶν 6 πτωχῶν ἔλαβε.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Σχεδὸν τὰ ζῷα ὅλα τὸ πρῶτόν μου ἀκολουθεῖ
Κατόπιν του δὲ μία τριὰς γραμμάτων ἂν τεθῇ
Προκύπτει ὄψις νέα·
Θεὰ τὰ Ἑλικῶνος, ἡ μία τῶν ἐννέα.

α. Κ.

Ἐπίρρημα δισύλλαβον τὸ πρῶτον ἥμισύ του.
Τὸ δεύτερον, φιλόσοφος ἀρχαῖος ἐκ Μιλήτου.
Ὁ ὢν τὰ δύο ἐνταυτῷ εὐδαίμων θεωρεῖται.
Διὰ παντὸς ἀμάραντος καὶ ζῶν διατηρεῖται.

α. Κ.

Λύσεις τῶν ἐν τοῖς δελτίοις 23 καὶ 20 πνευματικῶν ἀσκήσεων

Αἰνίγματα (δελ. 23)

Κέρας ἴον - κεράσιον. Σὺ - κάμινος - Συκάμινος. Θούριος - οὔριος.

ΚΥΒΟΛΕΞΑ

```
σ ο ρ ο ς
ο   η   ο
ρ η τ ω ρ
ο   ω   ο
ς ο ρ ο ς
    —
    Ν
    Ο
Ν Ο Θ Ο Ν
    Ο
    Ν
```

```
        Α Α
      Α Ν Ν Α
      Α Ν Ν Α
        Α Α
         —
         Ν
         Ι
         Ψ
         Ο
Ν Ι Ψ Ο Ν Ο Ψ Ι Ν
         Ο
         Ψ
         Ι
         Ν
```

Συμπλήρωσις φράσεως (δελτίον 20)

Οἱ μεγάλοι ἄνδρες ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ ὄρη.— Ὅπως ταῦτα βλέπουσι τὸν ἥλιον πρῶτον καὶ εἶτα αἱ πεδιάδες οὕτω καὶ οὗτοι πρῶτοι διακρίνουσι τὴν ἀλήθειαν.

Συνέχεια καὶ τέλος τοῦ μυθιστορήματος(!)

. . . Εἶδον δύο μαῦρα καὶ ἀποτρόπαια καὶ ὑπεράνθρωπα ὄντα βαδίζοντα ὁρμητικῶς κατ' ἐπάνω των· ἔστησαν ἔντρομοι καὶ ὁ μὲν ὕψωσε τὴν ῥάβδον του ὁ δὲ ἐξήγαγεν ἐγχειρίδιον . . . ἡ φοβερὰ τῆς συγκρούσεως στιγμὴ ἐπλησίαζεν, ὅταν αἴφνης ὢ τῆς ἐκπλήξεως! εἶδον ὅτι ἦσαν δύο . . . ὄνοι, ἀδέσποτοι, προτιμήσαντες νὰ βαδίζωσιν εἰς τὸ πεζοδρόμιον.

Ποσάκις ἐπολιορκήθη κτλ. (Περὶ τούτου ἐν ἰδίᾳ διατριβῇ).

Πόθεν ἡ φράσις κτλ. Ἐκ τοῦ ἐν Ἀθήναις ὁμωνύμου δικαστηρίου.

Τίς βασιλεὺς κτλ. Ἰωάννης Γ'. ὁ Σοβιέβσκης βασιλεὺς τῆς Πολωνίας.

Συμπλήρωσις στίχων

Τὸ τρελλὸ τὸ χελιδόνι ἦλθε πάλι ἀπὸ τὰ ξένα
Στὰ παληά του τὰ λημέρια τὰ πολυαγαπημένα·
μὰ ἀντὶ νὰ βρῇ τὴ φύσι μὲ λουλούδια σκεπασμένη
βρῆκε λούλουδα γυρμένα καὶ τὴ φύσι χιονισμένη.

Αἰνίγματα. Φάσμα - ᾆσμα. Μύτη.

Ἐν Ἀθήναις. — Τύποις «Κορίννης».